

Jaarverslag 2008

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Activiteiten	4
Organisatie	6
Communicatie.....	7
Kwaliteit	7
Financiën	8

Voorwoord

In 2008 heeft Stem de laatste drie roc's mogen verwelkomen als lid. Daarmee nemen alle roc's met opleidingen in de Motorvoertuigentechniek deel aan Stem en heeft Stem hier volledige dekking. Dat is een goede ontwikkeling, die we graag willen vasthouden.

Verder werd in 2008 de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven rondom examinering verbreed naar de carrosseriebranche. Daarmee zet Stem in op één loket voor alle examens voor de MCT-branche. In 2009 zal de formele samenwerking praktisch zijn beslag krijgen, maar een goede basis is gelegd.

Stem wordt zo nu en dan aangehaald als voorbeeld hoe een constructieve samenwerking tussen roc's, brancheorganisaties en kenniscentra kan bijdragen aan hoogwaardige examinering. Stem wil dan ook graag als voorbeeld dienen voor andere branches en heeft hiertoe in 2008 diverse acties ondernomen.

In 2008 is er opnieuw samengewerkt om te komen tot goede examens voor het middelbaar beroeps-onderwijs in de mobiliteitsbranche. Voor veel kwalificaties zijn in 2008 competentiegerichte examen-producten gereed gekomen. Deze ontwikkeling wordt gestaag voortgezet in 2009. Het actualiseren en uitbreiden van de eindtermgerichte examens loopt hier gelijk aan op. Daarnaast is ook gestart met de oriëntatie op beoordelingsinstrumenten voor zaken naast vaktechniek, zoals Leer-, Loopbaan- en Burgerschapscompetenties en Talen. Hiermee sluiten we aan op een duidelijke behoefte vanuit roc's.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2008 gewerkt aan een toezichtkader. Tussen de Inspectie en Stem zijn voorbereidende gesprekken gevoerd over dit toezichtkader en de positie van examenleveranciers.

De goede samenwerking tussen roc's, brancheorganisaties en kenniscentra is in 2008 verder voortgezet en uitgebouwd. Het jaar 2009 is het laatste jaar voor de daadwerkelijke invoering van competentiegericht onderwijs. Door de resultaten in 2008 gaan we dit met veel vertrouwen tegemoet.

Namens het bestuur van Stem,

Henri van Vlodrop, voorzitter

Nieuwegein, februari 2009

Activiteiten

Ontwikkelen en distribueren van competentiegerichte beoordelingsinstrumenten

In 2008 zijn voor de meest voorkomende opleidingen in onze branche competentiegerichte beoordelingsinstrumenten ontwikkeld. Het betreft instrumenten die zijn toegespitst op de dossiers versie 2007-2008. De instrumenten zijn gelijk van opzet, maar worden 'gevuld' met steeds een ander beroep. Voor elke opleiding is er een toetsplan gemaakt, waarin wordt geconcretiseerd op welke wijze het volledige kwalificatiedossier wordt afgetoetst. Er zijn formulieren ontwikkeld voor de beoordeling van de beroepspraktijkvorming (BPV). Daarnaast zijn er handleidingen voor deelnemers en beoordelaars geschreven. Ook zijn er proeven en bijbehorende beoordelingsformulieren ontwikkeld.

In een speciaal geformeerde werkgroep van roc's is, met ondersteuning van Stem, de ontwikkeling van beoordelingsinstrumenten voor de opleiding werkplaatsmanager opgepakt. Er zijn in totaal 10 opdrachten ontwikkeld, inclusief beoordelingsformulieren en handleidingen.

Voor 15 opleidingen/ uitstroomrichtingen zijn de beoordelingsinstrumenten gereed. Een aantal hiervan is in 2008 aangeboden in de legitimeringscommissie van Stem. Het positieve oordeel van deze commissie, waarin onderwijs en bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd, leidde tot vaststelling van deze instrumenten door het bestuur van Stem. De overige instrumenten worden in 2009 aangeboden aan de legitimeringscommissie. Naast beoordelingsinstrumenten die door Stem zijn ontwikkeld, zijn er ook enkele beoordelingsinstrumenten van roc's en andere aanbieders aangeboden aan de legitimeringscommissie en van commentaar voorzien. Stem blijft regelmatig bij de roc's inventariseren of er nieuwe beoordelingsinstrumenten in ontwikkeling zijn. Waar nodig ondersteunt Stem bij de ontwikkeling en in elk geval regelt Stem de vaststelling van de instrumenten in overleg tussen scholen en branche.

Op verschillende roc's zijn pilots gestart met competentiegericht beoordeling, die begeleid worden door Stem. Hier worden diverse instrumenten bekeken, doorontwikkeld en (waar wenselijk) ook daadwerkelijk beproefd door de roc's en het regionale bedrijfsleven. In 2008 meldde zich ROC Nijmegen, ROC Mondriaan, Consortium Beroepsonderwijs, ROC Midden Nederland en Friesland College voor ondersteuning door Stem.

Om ook leerlingen te betrekken bij de voor hen relevante documenten van beoordelen is er een plan uitgewerkt voor een leerlingenpanel. Er is samenwerking gezocht met 2 roc's. Om deelname aan dit panel voor leerlingen interessant te maken is er een koppeling gemaakt met de beoordeling van Leer-, Loopbaan- en Burgerschapscapaciteiten (LLB).

LLB, Nederlands, Moderne Vreemde Talen en Rekenen & Wiskunde staan naast de vaktechnische eisen die gesteld worden aan deelnemers om in een bepaald beroep aan de slag te kunnen. In 2008 is er door Stem een onderzoek uitgevoerd onder roc's, waarbij onder meer is onderzocht hoe zij de beoordeling van LLB (willen) vormgeven. Bovendien is er gekeken naar interessante samenwerkingspartners. In dit kader is een mogelijke samenwerking met Bureau ICE nader onderzocht en voorgelegd aan de leden van Stem. Ook is er gekeken naar bestaande instrumenten in het kader van de beoordeling van deze onderdelen.

Bijzonder punt van aandacht vormden de zogenaamde open opdrachten die het Koning Willem I College inzet voor de opleiding Technisch Specialist. Vanuit Stem is gewerkt aan een checklist om achteraf eenduidig vast te stellen of een opdracht past bij deze niveau-4-opleiding. Op basis van inhoudelijke criteria kon geen sluitende checklist worden ontwikkeld. Eind 2008 is gestart met een procesmatige benadering, waarbij met name systeemkennis en verslaglegging/ verantwoording van de doorlopen stappen heel belangrijk zijn.

In de loop van 2008 werd bekend dat ook de Inspectie specifiek aandacht besteedt aan dit type examenopdrachten. De Inspectie spreekt dan van kaderopdrachten en kondigt aan dat in dat geval de afzonderlijke dossiers van leerlingen zullen worden beoordeeld. Deugdelijke criteria kunnen dan helpen om als school vooraf voldoende zekerheid te krijgen over de geschiktheid van de examenopdracht.

Theorietoetsing

Met de invoering van competentiegericht onderwijs per 2010 betekent het dat er ook nog steeds geëxamineerd kan worden op basis van eindtermen. Eind 2007 heeft de deelnemersraad geadviseerd om de bestaande toetsenbank te blijven onderhouden, zodat deze ook beschikbaar blijft voor het competentiegericht onderwijs. Maar in het competentiegericht onderwijs is een flexibelere ordening gewenst, zodat toetsen goed kunnen worden ingezet in verschillende onderwijsprogramma's. In 2008 is eerst gewerkt aan een nieuwe opzet van de toetsenbank, om aan deze wensen te kunnen voldoen. De beoogde ordening vindt plaats op basis van niveau (1 tot en met 4) en vakinhoudelijke onderwerpen. Het vullen zal in 2009 concreet worden opgepakt. Parallel aan die herinrichting worden alle toetsitems inhoudelijk tegen het licht gehouden. Er zijn in 2008 nieuwe toetsen ontwikkeld en geplaatst en dit zal doorlopen in 2009.

In 2008 is in het kader van de herinrichting van de toetsenbank specifiek gekeken naar de toetsitems uit de Cito-toetsenbank (opleiding 'commercieel bedrijfsleider / ondernemer kleinbedrijf'). Hiervoor geldt dat een integratie met de Stem-toetsenbank wenselijk is, maar een forse aanpassingslag van het beschikbare materiaal met zich meebrengt, doordat van oudsher de aansluiting met de eindtermen ontbreekt.

Traditioneel worden de toetsen van Stem gedistribueerd via Toetscenter. Sinds 2005 hebben roc's de keuzemogelijkheid om toetsen via Toetscenter te downloaden of via QMP als beeldschermtoets (online) af te nemen. Stem regelt het beheer van Toetscenter en QMP en biedt ondersteuning voor de deelnemende scholen die QMP gebruiken. Voor niveau 2 en niveau 3 Autotechnicus en Bedrijfsautotechnicus zijn toetsitems ontwikkeld en ingevoerd in QMP. Daarnaast zijn er items ontwikkeld voor niveau 1, niveau 2 Fiets, Bromfiets en Motorfiets en niveau 4.

In 2008 werden 11.496 toetsen gedownload via Toetscenter. Dit is een stijging van ruim 1.000 toetsen ten opzichte van 2007.

Het gebruik van QMP voor beeldschermtoetsafname blijft nog steeds sterk achter. Nog steeds hebben 13 roc's toegang tot QMP, evenals in 2007. Slechts 8 hiervan hebben er ook daadwerkelijk gebruik van gemaakt. Het aantal afgenomen toetsen is ongeveer gelijk gebleven. Het betrof 4.325 toetsen in 2008.

In 2008 heeft er vanuit Stem een onderzoek onder roc's plaatsgevonden om de toekomstige behoefte rondom beeldschermtoetsafname in kaart te brengen. Er wordt nu voor Stem enkele jaren gebruik gemaakt van QMP. De gebruiksvriendelijkheid voor de itembankbeheerders van Stem laat sterk te wensen over. Het kost erg veel inspanning en afspraken door de leverancier worden niet goed nagekomen. De klant (het roc) merkt nu nog weinig van deze problemen, maar Stem durft in de huidige vorm niet garant te staan voor de kwaliteit van het systeem en de gebruiksvriendelijkheid voor de eindgebruiker. Dit heeft Stem doen besluiten dat er wordt gestopt met QMP en dat wordt overgegaan naar een systeem dat (uit ervaring) wel werkt, namelijk Egel.

Organisatie

In 2008 is de VOC toegetreden tot Stem, om te komen tot één loket voor alle examens voor de MCT-branche. Dit is 2008 geregeld tot en met de statutenwijziging. Bovendien is een belangrijke start gemaakt om de werkwijze meer op elkaar af te stemmen, wat in 2009 verder zijn beslag zal krijgen.

Stem wordt bestuurd door een bestuur. Het bestuur bestond in 2008 uit:

- drie vertegenwoordigers namens de deelnemende roc's:
 - Henri van Vlodrop – voorzitter (ROC Zadkine)
 - Annemarie Geenen-Coenen – bestuurslid (ROC Eindhoven)
 - Teus Dorrepaal – bestuurslid (Alfa College) (tot 4 juli 2008)
 - Hans Poldervaart – bestuurslid (ROC Aventus) (vanaf 5 december 2008)
- één vertegenwoordiger namens de branche-organisaties BOVAG en FOCWA:
 - Jos Kleiboer – secretaris / penningmeester (BOVAG – manager werkgeverszaken)
- één vertegenwoordiger namens kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven Innovam:
 - Dirk Schmidt – vice-voorzitter (Innovam – waarnemend algemeen directeur) (tot 1 december 2008)
 - Herme Bruin – vice-voorzitter (Innovam – directeur) (vanaf 1 december 2008)
- één vertegenwoordiger namens kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven VOC:
 - Frank Vos – bestuurslid (VOC – directeur)

Alle formele besluiten ten behoeve van de stichting worden door het bestuur genomen. Het bestuur vergaderde in 2008 vijf keer. Eén van die vergaderingen stond in het teken van de toekomst van Stem en de voorbeeldfunctie die Stem wil vervullen voor andere sectoren.

In veel gevallen baseert het bestuur zich bij besluitvorming op het advies van de deelnemersraad. De deelnemersraad, waarin alle roc's die deelnemen aan Stem vertegenwoordigd zijn, buigt zich over jaarplannen en begrotingen en bespreekt strategische keuzes. De deelnemersraad vergaderde in 2008 twee keer.

Jim Schouten (IBKI; manager Stem) ondersteunde het bestuur en beheerde de relaties met de deelnemende roc's. Vanaf oktober 2008 is Jessica Spithoven aangetrokken als projectleider Stem, voor de dagelijkse aansturing van de diverse Stem-activiteiten. Het secretariaat wordt gevoerd door Dithe van den Berg-Vermeer (IBKI) en de financiële administratie door Sarab Soebdhan (Innovam; tot 1 september 2008) en Wil Kroos (Innovam; vanaf 1 september 2008).

Het bestuur laat zich over de eindtermgerichte beoordelingsinstrumenten adviseren door adviescommissies:

- Adviescommissie personenautotechniek
- Adviescommissie personen bedrijfsautotechniek
- Adviescommissie tweewielertechniek
- Adviescommissie verkoop en management, en een aparte
- Adviescommissie voor de opleiding 'Commercieel bedrijfsleider / ondernemer kleinbedrijf'

Daarnaast laat Stem zich adviseren door een legitimeringscommissie, die de competentiegerichte beoordelingsinstrumenten beoordeelt op geschiktheid voor onze branche. De legitimeringscommissie kwam in 2008 vijf keer bijeen.

Alle commissies bestaan uit vertegenwoordigers uit het beroepen- en het onderwijsveld.

Communicatie

In 2008 heeft Stem gewerkt aan een eigen website, om zo meer gezicht naar buiten te krijgen. In het laatste kwartaal is www.stichtingstem.nl live gegaan. De site is tweeledig. Er is een algemeen deel met informatie die voor iedereen toegankelijk is, zoals bijvoorbeeld uitleg over producten en diensten van Stem en de structuur van Stem. Daarnaast is er 'Mijn Stem'. Dit is de eigen omgeving van ieder aangesloten roc, waar roc-specifieke informatie is terug te vinden.

Ook is er weer gebruik gemaakt van de reguliere communicatielijnen. In iedere uitgave van 'De Praktijk Centraal' was nieuws uit Stem een vast onderdeel. 'De Praktijk Centraal' is het magazine waarmee Innovam roc's informeert over de ontwikkelingen rondom de invoering van competentiegericht onderwijs. Bovendien is de digitale Stem-nieuwsbrief frequent verspreid, zodat op eenvoudige wijze een grotere groep belanghebbenden geïnformeerd is. Deze is in 2008 14 keer uitgegeven.

Kwaliteit

De Inspectie voor het Onderwijs onderzoekt de kwaliteit van examinering. Er zijn in 2008 overleggen geweest met de Inspectie, examenleveranciers en Excenter over de inrichting van het toezicht. De Inspectie heeft zich positief geuit over initiatieven van roc's, branches en leveranciers om te komen tot gezamenlijk ontwikkelde examenproducten en -diensten, zoals binnen Stem. Stem heeft aangegeven graag als voorbeeld te dienen voor de borging van de kwaliteit en het draagvlak voor de examinering in het mbo en hierover graag in gesprek te gaan met de Inspectie. Dit zal in 2009 verder vorm krijgen. Ten behoeve van de audit in het voorjaar 2009 is een inventarisatiematrix voor examenleveranciers opgesteld voor de producten en diensten van Stem en aangeleverd bij de Inspectie. Bovendien is er een lijst met criteria opgevraagd voor een juiste controle van beoordelingsinstrumenten. Met deze criteria in de hand kunnen de beoordelingsinstrumenten die Stem aanbiedt nog beter worden afgestemd op de eisen van de Inspectie. Dit wordt verder opgepakt in 2009.

Financiën

Toelichting

Resultatenrekening 2008

Balans per 31 december 2008

Deze stukken worden toegevoegd na akkoord van de accountant